

“ผ้าขึ้นตีนแดง” ทรัพยากรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

Pha-Sin-Teen-Daeng Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province

ยโสธารา ศิริภาพระภากร^{1*} สุริยา คลังฤทธิ์² สำเรียง อินทยุ่ง³ และชัยนรินทร์ ทับมะเร็ง⁴
Yasothara Siriphaprapagon^{1*}, Suriya Krangrit², Samroeng Inthayong³
and Chainarin Tubmarerng⁴

Received : March 5, 2023; Revised : April 27, 2023; Accepted : April 27, 2023

บทคัดย่อ (Abstract)

ผ้าขึ้นตีนแดง ทรัพยากรที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ วัตถุประสงค์ คือ 1) ศึกษาทรัพยากรและการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ้าขึ้นตีนแดง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ดำเนินการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์ เก็บรวบรวมข้อมูลจาก

¹รองผู้อำนวยการสำนักงานสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดสุรินทร์ แห่งที่ 2 วัดป่าโยธาประสิทธิ์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์; Deputy Director of the 2nd Surin Provincial Dharma Practice Office, Wat Pa Yotha Prasit, Nok Mueang Subdistrict, Mueang Surin District, Surin Province, Thailand.

²นักวิชาการอิสระ บ้านศาลาสამัคคี ตำบลขบ อำเภอสังขะ จังหวัดสุรินทร์; Independent academician Ban Sala Samakkhi, Chob Sub-district, Sangkha District, Surin Province, Thailand.

³นักวิชาการอิสระ บ้านตะโก ตำบลโคกยาง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์; Independent Academician, Ban Tako, Khok Yang Subdistrict, Prakhon Chai District, Buriram Province, Thailand.

⁴คณะเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์; Faculty of Agriculture and Agricultural Industry, Surindra Rajabhat University, Thailand.

*Corresponding Author; e-mail : yasotharar.s@gmail.com

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

เอกสาร วิจัย และมีแบบสัมภาษณ์และสังเกตการณ์ ลงพื้นที่บริการและกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการค้า และนักท่องเที่ยว จำนวน 9 คน

การศึกษาพบว่า ในพื้นที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่สำคัญด้านศาสนสถานโบราณ ได้แก่ ปราสาทพนมรุ้ง และ ปราสาทเมืองต่ำ ที่มีประวัติศาสตร์ทางการเมือง การปกครอง และ ศาสนา กับวัฒนธรรมท้องถิ่น มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน พื้นที่เหล่านี้ได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยว การบริการที่เป็นอัตลักษณ์และสร้างความโดดเด่นที่มีส่วนส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้แก่ ผ้า-ชิ้น-ดิน-แดง เป็นหัตถกรรมชุมชน ผ้ามีลักษณะปลายขอบสีแดงสด ทำให้ผ้าแต่ละผืนมีความโดดเด่นสวยงาม สร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยว และเป็นอัตลักษณ์ประจำถิ่นที่สามารถสร้างผลิตภัณฑ์และการออกแบบในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ลวดลายของผ้ายังสื่อการให้ความหมาย ทางปรัชญาชีวิต วิถีชีวิต และความเป็นมงคล แนวทางการสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์อัตลักษณ์ผ้า และพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้เกิดความโดดเด่น ได้แก่ 1) พัฒนาด้านลวดลายบนผืนผ้า ได้แก่ ปราสาทและลวดลายดอกบัว นางอัปสร 2) พัฒนาด้านการใช้สับนผืนผ้า 3) อิงประวัติศาสตร์ของพื้นที่ 4) นำเสนอสัญลักษณ์ที่สื่อถึงอำนาจและโชคดี แนวทางสร้างผลิตภัณฑ์นี้อาจกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของชุมชนและเป็นจุดเด่นที่เสริมการท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แนวทางการสร้างมูลค่าของผลิตภัณฑ์ แปรสภาพจากลักษณะเดิมเป็นกระบวนการผลิตเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค สร้างแรงดึงดูดแก่ผู้ที่ต้องการ (1) การบริการให้ข้อมูลของผลิตภัณฑ์ (2) การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจต่อสินค้า การสร้างมูลค่าเพิ่ม (3) มีเล่าเรื่อง ตำนาน (4) เสนอกระบวนการผลิต (5) ทักษะการออกแบบ (6) การให้ความหมายลวดลาย (7) อิงประวัติศาสตร์ในท้องถิ่น มีต่อการการพัฒนาชุมชนและสร้างแนวทางการส่งเสริมช่องทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมตามแหล่งท่องเที่ยวของพื้นที่ เป็นต้น

คำสำคัญ (Keywords) : ทรัพยากร, การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, ผลิตภัณฑ์ชุมชน, ผ้าชิ้นดินแดง, อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

Abstract

Pha-Sin-Teen-Daeng resource that promotes cultural tourism. Prakhon Chai District Buriram Province. Objectives are: 1) Study resources and tourism promotion. red cloth Prakhon Chai District Buriram Province descriptive analysis Collected data

Citation : โยสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยง และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าชิ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

from research documents and interview and observation forms. Visit service areas and target groups, including merchants and 9 tourists

The study found The area has important cultural attractions in terms of ancient religious sites, such as Prasat Phanom Rung and Prasat Mueang Tam. There is political history, administration and religion with local culture. from the past to the present These areas have become tourist destinations that can generate income from tourist groups. Services that are unique and create outstanding features that promote tourism include Pha-Sin-Teen-Dang. is a community handicraft The fabric has a bright red edge. making each piece of fabric unique and beautiful create interest for tourists and is a local identity that can create products and designs in various forms The pattern of the fabric also conveys meaning. Philosophy of life, way of life and auspiciousness Approaches to creating the value of fabric identity products and develop products to create unique identity, namely 1) development of patterns on fabric such as castles and lotus patterns, Nang Apsara 2) development of colors on fabrics 3) based on the history of the area 4) presenting A symbol that represents power and good luck. This way of creating this product may become an important product of the community and a highlight that can enhance tourism as well. Product Value Creation Approaches transformed from the original appearance to the production process to meet the needs of consumers To attract people who want (1) product information service (2) product design to stimulate and generate interest in the product Creation of added value (3) storytelling, legend (4) proposing production process (5) design skills (6) pattern meaning (7) based on local history To develop the community and create a way to promote cultural tourism channels according to the tourist attractions of the area, etc.y

Keywords : Resources, Cultural Tourism, Community Products, Tin Daeng Cloth, Prakhon Chai District Buriram Province

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. **Journal of Academic Surindra Rajabhat.** 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

บทนำ (Introduction)

ในพื้นที่อีสานปรากฏมีวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น กับความเชื่อและพิธีกรรมท้องถิ่น ที่เกิดจากฐานคติความเชื่อแบบดั้งเดิมและผสมผสานกับศาสนาพราหมณ์ ฮินดู สิ่งเหล่านี้เป็นบ่อเกิดทางวัฒนธรรม ประเพณี ในปัจจุบันที่สำคัญ และยังคงรักษา อนุรักษ์ สืบทอด อยู่ในปัจจุบัน แลพบพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรอบอุทยานภูเขาพนมรุ้งแต่เดิมเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ และกลายเป็นพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เพราะมีความเป็นมา และความสำคัญของประเทศไทย ในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ในดินแดนแถบนี้แต่เดิมได้กล่าวถึง ความฉลาดกลุ่มชนแต่อดีตนับพันปี มีการทักทอผ้า (ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล, 2536 : 55) และเครื่องจักสานจากวัสดุทางธรรมชาติและเครื่องแต่งกายที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มชน จึงกลายเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าในปัจจุบันที่น่าเรียนรู้ ในด้านผ้าชิ้นของชุมชน ที่ใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มและการออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อใช้ในครัวเรือน เป็นหัตถกรรมการถักทอใช้ในครอบครัว ถ้ามีมากก็จะจำหน่ายในชุมชนท้องถิ่น เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถสร้างรายได้ และมีชื่อเสียงของพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มผู้มาใช้บริการทั้งในและต่างประเทศ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวแหล่งศาสนสถานโบราณ ได้แก่ พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ และปราสาทเมืองต่ำ ตั้งอยู่ในพื้นที่บ้านโคกเมือง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของชุมชน ทั้งนี้มีการให้บริการผลิตภัณฑ์ชุมชนไม่ว่าจะเป็นด้านการเกษตร เครื่องดื่ม และหัตถกรรมของชุมชนเอง สิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดมูลค่าทางด้านการค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน การท่องเที่ยววัฒนธรรมประเพณี และอัตลักษณ์? ดังนั้น ผ้าชิ้นดินแดง เป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องถักทอและเป็นสินค้าสำคัญของชุมชน ผลิตภัณฑ์เหล่านี้สามารถนำมาออกแบบสากล หรือการสร้างผลิตภัณฑ์รูปแบบใหม่ได้อย่างหลากหลาย ได้แก่ หมอน หมอนอิงข้าง เบาะ เสื้อ กางเกง พวงกุญแจ เป็นต้น ดังนั้นผ้าจึงมีความผูกพันและเกี่ยวข้องกับทางด้านวิถีชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย และผสมผสานสอดคล้องกับความเชื่อและศาสนาเฉพาะถิ่น และวัฒนธรรมกลุ่มชนที่อาศัยโดยรอบอาณาบริเวณอีสานใต้ ในด้านวิถีชีวิตของคนเอเชียมานานนับศตวรรษได้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมซึ่งสะท้อนให้เห็นความเป็นมาในอดีต การย้ายถิ่นฐานโครงสร้างทางสังคม (สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน, 2543 : 102-104) การค้าตลอดจนแนวความคิดที่เป็นนามธรรมซึ่งกลั่นกรองจากปรากฏการณ์รอบตัวผ่านยุคสมัย (ทรงศักดิ์ ปรารงค์ วัฒนากุล, 2536 : 21) ผ่านนอกจากจะเป็นเครื่องนุ่งห่มและเครื่องประดับแล้ว ยังเป็นผลงานทางด้านศิลปะอีกแขนงหนึ่งที่บ่งบอกถึงด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเชื่อ ของกลุ่มชนในชุมชนและสังคม

Citation : โยธธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยง และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าชิ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

นั้นๆ (สุริยา คลังฤทธิ์, 2560 : 10) ความงามที่ปรากฏด้านลวดลายที่สื่อความหมายด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิต หรือสัญลักษณ์แห่งชีวิตและอำนาจเหนือธรรมชาติ หรือแม้แต่สัญลักษณ์ที่สื่อความหมายที่มีผลต่อชีวิตและครอบครัว และความประณีต มีความชาญฉลาดแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และอารยธรรมความเจริญของกลุ่มชนที่สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมการทอ จนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นความงามของผลิตภัณฑ์นั้น บ่งบอกถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นความสุนทรีย์ ลักษณะความเป็นอยู่ของท้องถิ่น ประเทศไทยถือว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ที่มีแพร่หลายอยู่ทั่วทุกภาคและในแต่ละภาคก็มีวิธีการและลักษณะเฉพาะถิ่นที่สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ (ทัศนีย์ บัวระกา, 2541 : 22)

ผ้าขึ้นดินแดง เป็นการถักทอแบบพื้นเมือง มีการทอด้วยมือและเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละท้องถิ่น เอกลักษณ์การทอ เกิดจากความชำนาญของช่างทอ ที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชนพื้นบ้าน เช่น กลุ่มไทยลาว กลุ่มไทยเชื้อสายเขมร กลุ่มชาวไทยกูย ที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย มาบัดนี้ ได้กลมกลืน แต่สิ่งหนึ่งที่อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถที่ตกทอดมาตามสายเลือดและยังคงอยู่ ยังพบว่ามีคนกลุ่มอื่นที่มีความสามารถในการทอที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (เริงฤทธิ์ วัฒนธรรมศึกษา, 2533 : 37) จากความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ของอีสาน มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีก็ส่งผลให้อีสานเป็นแหล่งรวมของชาติพันธุ์หลายกลุ่มอันนำไปสู่วัฒนธรรมอันหลากหลาย (ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์, 2545 : 40) ปัจจุบันการทอผ้าขึ้นดินแดงได้เปลี่ยนวิถีทางจากการผลิตเพื่อใช้เองภายในครัวเรือนมาเป็นการผลิตในเชิงธุรกิจมากขึ้น จากอุตสาหกรรมครัวเรือนก็ขยายกว้างมาเป็นอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน ชุมชน ท้องถิ่น และอุตสาหกรรมส่งออกตามความต้องการของท้องตลาดจากการสืบทอดตามบรรพบุรุษเปลี่ยนมาเป็นการเรียนการสอน จากลวดลายที่ไม่มีแบบแผนกลายเป็นลวดลายที่มีแบบแผน ประโยชน์ใช้สอยถูกประยุกต์เพื่อให้เข้ากับยุคสมัย (ศิริยญา หาญไชยชนะ, 2545 : 4-5)

ปัจจุบันมีจำนวนผู้ผลิตสินค้ามีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเชิงธุรกิจ ส่งผลต่อการกลยุทธ์การแข่งขันทางการตลาด จากการแข่งขันด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์และราคามาสู่การแข่งขันด้านสัญลักษณ์จากความเป็นรูปธรรมมาสู่นามธรรมเนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีรูปลักษณะ คุณสมบัติ ทำให้กำหนดผลิตภัณฑ์ทุกวันนี้ผู้ผลิตมีความพยายามในการให้ข้อมูลมากขึ้น ในขณะที่ผู้บริโภคได้รับข้อมูลที่น้อยลง เมื่อผู้ผลิตปรับมาใช้กลยุทธ์ด้านราคาในการดำเนินธุรกิจแข่งขัน กำหนดราคา ที่สูงหรือต่ำกว่าความเป็นจริงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงทำให้

ผู้ผลิตต้องประสบกับปัญหาด้วยเศรษฐกิจ และกลายเป็นการแข่งขันเรื่องราคาที่ไม่มียุติสิ้นสุด ดังนั้นผู้ผลิตในปัจจุบันจึงเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องการสร้างเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นทางวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์ เพื่อมาสร้างผลิตภัณฑ์แบบใหม่ที่สามารถเป็นตัวดึงดูด ผู้มาใช้บริการมากขึ้นและภาพลักษณ์ตราสินค้า แนวคิดดังกล่าวจึงนำไปสู่การสร้าง ความแตกต่างที่เกิดขึ้นในจิตใจ ให้ผู้บริโภครับรู้คุณค่าด้านความต่างทางสัญลักษณ์ เป็นความแตกต่างที่เป็นอัตลักษณ์และยากต่อการเลียนแบบ เป็นวิถีวัฒนธรรมภูมิปัญญาพื้นถิ่น (สำนักพาณิชย์จังหวัดมุกดาหาร, 2534 : 23) จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกันกับมิติการพัฒนา ด้าน เช่น พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น ในพื้นที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีศักยภาพเหมาะสมในการท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอ ทำให้ในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนเพิ่มมากขึ้นชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาเที่ยวชมมากมาย ดังนั้นจึงเป็นโอกาสดีที่จะสร้างกระแสการท่องเที่ยวหมู่บ้านที่ผลิตสินค้าผ้าขึ้นต้นแดง ที่เป็นงานหัตถกรรมที่มีชื่อเสียงของกลุ่มจังหวัดบุรีรัมย์

นักศึกษาและคณะจึงมีความสนใจที่จะศึกษา “ผ้าขึ้นต้นแดง” ทรัพยากรและการส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เห็นว่าอัตลักษณ์อันโดดเด่นของผ้าขึ้นต้นแดงมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่น ที่สามารถนำมาสร้างคุณค่าทางผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย และสามารถ ให้เป็นที่รู้จักในด้านเป็นฐานที่มีการท่องเที่ยว เป็นการสร้างฐานทางเศรษฐกิจเพิ่มรายได้แก่ผู้ประกอบการอาชีพและชุมชนสร้างชื่อเสียงแก่จังหวัดและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

ศึกษาทรัพยากรและการส่งเสริมการท่องเที่ยว ผ้าขึ้นต้นแดง อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาวิเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและการเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีที่ได้ การลงพื้นที่ศึกษาบริบทแหล่งที่ให้บริการ การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์และเจาะลึกถึงประเด็นสำคัญที่

Citation : โยธธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเร็จ อินทยุย และชยันะรินทร์ ทับมะเรียง. (2566). “ผ้าขึ้นต้นแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

เป็นอัตลักษณ์เฉพาะชุมชน ผู้ทอผ้า ผู้บริการแหล่งท่องเที่ยว และการประชุมกลุ่มย่อยโดยมีขอบเขตการศึกษา ดังต่อไปนี้

ด้านเนื้อหา

1. ประวัติความเป็นมาของพื้นที่และบริบทพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวของชุมชน และผ้าขึ้นดินแดงพื้นเมือง

2. สารสนเทศทางประวัติความเป็น พื้นที่ภูมิศาสตร์ การเข้าถึง กลุ่มผู้ทอผ้า และช่างหัตถกรรมการถักทอ ชุมชน

3. ได้วัฒนธรรมการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ด้านผ้าพื้นเมือง เขตแหล่งท่องเที่ยว ด้านศาสนสถานโบราณ ปราสาทพนมรุ้ง และปราสาทเมืองต่ำ จังหวัดบุรีรัมย์

4. ได้ทราบข้อมูลจากนวัตกรรมการและการเข้าถึงและผลิตภัณฑ์ของชุมชน

ด้านพื้นที่ เขตแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมทางโบราณสถาน อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการค้า 4 คน และนักท่องเที่ยว 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศอัตลักษณ์ที่ได้ทรัพยากรการท่องเที่ยวหมู่บ้านผ้าขึ้นดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านประโยชน์สามารถเป็นข้อมูลในการเข้าถึงต่อกลุ่มผู้สนใจ และกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สนใจที่ต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ

2. ทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศด้านการผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพที่ได้จากชุมชนและแหล่งบริการทางการท่องเที่ยวของชุมชน เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการที่บริการผลิตภัณฑ์ถึงผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพกระบวนการออกแบบ ที่มา ความหมาย คุณค่า เป็นต้น

3. เข้าใจผลิตภัณฑ์ที่ได้จากชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน และทราบข้อมูลของผู้มาบริการว่ามีความพึงพอใจในงานชิ้นใดและสามารถนำไปสู่ตลาดอื่น ๆ ได้อย่างเป็นสากลเพิ่มมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและได้รับข้อมูลที่เป็นจริงเชื่อถือได้ถึงผลิตภัณฑ์ชุมชนจากแหล่งผลิตและผู้บริการ เป็นต้น

ข้อตกลงเบื้องต้นและข้อจำกัดในการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผ้าขึ้นดินแดง เขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่มีจุดศูนย์กลาง ณ ปราสาทพนมรุ้ง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และ ปราสาทเมืองต่ำ อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ที่อยู่บริเวณเดียวกันและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของกลุ่มนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัย (Research Results)

อัตลักษณ์ของฐานทรัพยากรการท่องเที่ยว

เขตพื้นที่ของจังหวัดบุรีรัมย์ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่สำคัญมากหลายแห่ง ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง แหล่งโบราณสถานปราสาทเมืองต่ำ ปราสาทโคกเมือง ปราสาทบุดูชีปราสาทเขาปลายบัด แห่งที่ 1 ปลายบัด แห่งที่ 2 ในบริบทพื้นที่ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้านการเกษตรและทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และยังเป็นแหล่งผลิตหัตถกรรมชุมชนยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของ จังหวัดบุรีรัมย์ เทศกาลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ชุมชนทอไหม การประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้นำเสนอ อัตลักษณ์และผลการพัฒนาให้เป็นที่ประจักษ์ ชุมชนแห่งนี้มีชื่อเสียงด้านการทอผ้าขึ้น หรือเรียกว่าผ้าถุง ที่มีเอกลักษณ์สวยงามวิจิตรเฉพาะถิ่น ผ้าก็มีความสวยงามประณีตตามแบบผ้าไหมอีกแห่งหนึ่งของ จังหวัดบุรีรัมย์

ภาพที่ 1 ผ้าขึ้นดินแดง กลุ่มผู้บริการตามแหล่งท่องเที่ยวอุทยานประวัติศาสตร์ จังหวัดบุรีรัมย์

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566 : 1)

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยุง และชัชชนะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าขึ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

แนวคิดพัฒนารูปแบบใหม่จากเดิมที่เน้นผลักดันสินค้าไปขายนอกชุมชนโดยหน่วยงานภาครัฐ จึงได้นำแนวคิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ จากการดึงเสน่ห์ภูมิปัญญาท้องถิ่น วิถีวัฒนธรรมเพื่อให้ผู้มาเยือน มาท่องเที่ยวในชุมชน และเป็นการกระจายสินค้าเพื่อให้เกิดรายได้ มีอาชีพเสริม ที่สำคัญจะส่งผลทำให้เกิดความอบอุ่นในครอบครัว ลดการไปจำหน่ายสินค้านอกชุมชน ดังนั้น การดำเนินงานตามโครงการชุมชนท่องเที่ยว เป็นการผสมผสานแนวความคิดสร้างสรรค์ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวและบริการเพื่อเสริมสร้างเศรษฐกิจและความเข้มแข็งของชุมชนให้มีความมั่นคงยั่งยืน (ยโสธรา ศิริภาพระภากร, 2562 : 5-6) คุณลักษณะของอัตลักษณ์ทางมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิปัญญาพื้นบ้าน เป็นนวัตกรรมมรดกวัฒนธรรมของกลุ่มของกลุ่มชาวไทยเชื้อเขมร สร้างสรรค์ ลวดลาย ที่มีอิทธิพลและบทบาทที่มาจากฐานคติ ประโยชน์สาระจากแนวคิดนี้สามารถให้ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะแห่งอัตลักษณ์ทางมรดกทางวัฒนธรรมของภูมิปัญญาพื้นบ้าน สืบออกมาในมิติในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่า ลวดลายที่ได้จากผ้าชิ้นดินแดงมักมีลวดลายเชิงวิถีชีวิต ต้นสน ดอกไม้ ต้นไม้มงคล สัตว์ และการลงสี ลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้ามักให้ความหมายในด้านความเจริญ ความเป็นมงคล โชคดี และคุ้มครอง ด้านความอุดมสมบูรณ์

ภาพที่ 2 ผ้าชิ้นดินแดงลายนกยูง (ซ้าย)

ภาพที่ 3 ลวดลายสร้างสรรค์ลายขอ (กลาง)

ภาพที่ 4 ลายสร้างสรรค์แบบใหม่ (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2562 : 2)

ลวดลายที่ได้จากการทอผ้าชิ้น ได้แก่ ลายนกยูง ลายขอ ลายดอกไม้ ลายต้นสน ลายประยูคต์ และนาคราช ลายลายเหล่านี้สามารถนำไปออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์ด้านต่าง ๆ ได้ เช่น หมอน

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

ข้างพังกาย เบาะนั่งเพิ่มลวดลาย หมอนเหลี่ยมสามารถนำไปประดับตกแต่งตามบ้านเรือน โรงแรม สถานประกอบการที่มีชื่อเสียง หรือห้างร้าน บ้านเรือน ได้อย่างสวยงาม เป็นต้น สื่อกับที่ได้จากลวดลาย ผ้าชิ้นนี้ ฐานคติที่ได้จากความเชื่อ ผลการศึกษาพบว่ามียุทธศาสตร์ในด้านศูนย์ร่วมพลังทางจิตวิญญาณ ที่มีบทบาทในด้านเป็นสัญลักษณ์ศักดิ์สิทธิ์ แสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ จัดอยู่ในรูปแบบผู้มีบทบาทที่เกี่ยวข้องในเรื่องความมั่งคั่ง ร่ำรวย กับความสมบูรณ์ทางจิตวิญญาณด้วย ชุมชนบริเวณแถบนี้มีความเชื่อที่มีต่อลวดลายและความหมายและรับรู้ได้ถึงถึงความหมาย ทั้งยังมีผลสะท้อนต่อด้านจิตวิญญาณ ได้เป็นส่วนช่วยเสริมสร้างทางอารมณ์แก่ผู้ครอบครองสวมใส่ อีกทางหนึ่งสร้างคุณค่าประโยชน์ที่ทำให้ลวดลายที่มีความเกี่ยวข้องในด้าน คำสอน คติ ที่มา ตำนานและผสมผสานกับพลังเหนือธรรมชาติ โดยผ่านสัญลักษณ์และการให้ความหมาย อาจเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลผู้สวมใส่เกิดความรู้สึก เป็นเสมือนสิ่งที่จะช่วยเสริมให้ ชีวิตความเป็นอยู่ เกิดความราบรื่น โชคดี (สุริยา คลังฤทธิ์, 2562 :186-188) เป็นต้น

เอกลักษณ์ความโดดเด่นของผ้า

ผ้าชิ้นดินแดง หรือ ที่เรียกกันว่า “หมี่รวด” จะเป็นผ้าพื้นที่ย้อมสีแดงในส่วนของหัวชิ้นและตีนชิ้น ตัวชิ้นจะเป็นสีดำลวดลายมัดหมี่ที่มีสีแดง สีเหลือง สีน้ำตาล มีสีเขียวปนบ้างเล็กน้อย ลวดลายที่ใช้ในการทอตัวชิ้นจะเป็นลายเขี้ยวเลื้อย ลายนาค ลายขอแบบต่างๆ นิยมทอเป็นไหมสิบ (เส้นไหมจากเปลือกนอกของรังไหม) เพราะมีเส้นขนาดใหญ่ ทอเสร็จเร็ว เห็นลวดลายชัดเจน ลักษณะพิเศษของผ้าชิ้นหัวแดงตีนแดงจะมีการจกสีไหมเหมือนผ้าแพรวาเพิ่มเติมของส่วนตีนชิ้นสีแดง นิยมใช้ลายเก็บตีนดาว ผ้าชิ้นดินแดง เป็นการค้นคิดของบรรพบุรุษ

ภาพที่ 5 ผ้าขึ้นตีนแดง (ซ้าย)

ภาพที่ 6 ลายและการลงสีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น (กลาง)

ภาพที่ 7 ผ้าขึ้นลวดลายอื่น ๆ (ขวา)

ที่มา : ยโสธรา ศิริภาพระภากร (2566 : 3)

เอกลักษณ์ของขึ้นตีนแดง

ขึ้นตีนแดงแตกต่างจากขึ้นอื่น ๆ โดยสิ้นเชิง คือ หัวขึ้นและตีนขึ้นเป็นสีแดง ตัวขึ้นเป็นสีดำ หมัดหมี่สีเหลือง แดง ขาว มีเขียวปนบ้าง เครื่องขึ้นด้านหัวและด้านตีนกว้างประมาณ 8 หลบ (1 หลบ เท่ากับ 40 เส้น) ลายที่ใช้เป็นลายเก่าดั้งเดิม คือ ลายนาค ลายเขี้ยวเลื้อย ลายขอต่าง ๆ นิยมทำด้วยไหมดิบ (ไหมเปลือกนอก) เพราะเส้นใหญ่ขึ้นลายได้สวยชัดเจน ทอเสร็จเร็ว ที่สำคัญ “เก็บตีนดาว” เพื่อประดิษฐ์ตกแต่งและแสดงฝีมือของผู้ผลิต ประเภทของผ้าขึ้นตีนแดง ขึ้นตีนแดงทอออกมา 2 ประเภท โดยใช้ตีนขึ้น (เชิง) เป็นตัวแยกประเภท ดังนี้ (1) ขึ้นตีนแดงธรรมดา คือ ขึ้นตีนแดงที่ตกแต่งตีนขึ้นเป็นลายมัดหมี่ลายต่าง ๆ เช่น ตีนโยง ตีนตัน ตีนม้า หรือ ลายอื่น ๆ (2) ขึ้นตีนแดงที่เก็บตีนดาว (จกสีไหมเหมือนผ้าแพรวา) คือ ขึ้นตีนแดงที่นอกจากจะตกแต่งลายที่ตีนขึ้นเป็นลายมัดหมี่แบบต่าง ๆ แล้ว ยังมีการใช้ไหมสีขาว สีเหลือง และสีเขียวตกแต่งเป็นลายประดับที่ตีนขึ้น เช่น ลายพุดดอกอ้ง (พวงดอกงิ้ว) หรือลายเอี้ยต่าง ๆ

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน

ผลิตภัณฑ์ของชุมชน กรณีศึกษารั้งนี้ได้กำหนด ผลการศึกษาด้านผ้าขึ้นตีนแดงของชุมชนพบว่าภาพรวม ผ้าไหมมีความโดดเด่นสีและความงาม ทอด้วยฝีมือประณีต สีไม่ตกและด้าน

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. Journal of Academic Surindra Rajabhat. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

สุนทรียภาพ คือ ความงามจากลวดลายที่มีการจัดวางองค์ประกอบที่ประสานสัมพันธ์กันระหว่างโครงสร้างที่กลมกลืนกับลวดลายธรรมชาติ มีการตัดทอนอย่างลงตัวสอดคล้องกับรูปแบบของผ้า ความลงตัวที่พอดีเกิดขึ้นจากภูมิปัญญาที่ผ่านการกลั่นกรองมาหลายชั่วอายุคนและมีการสืบทอดต่อกันมาจนเป็นองค์ความรู้ของชุมชนในการมองเห็นความงามร่วมกัน

(1) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าชุมชน จากการศึกษา มีวงจรการทอผ้า และกระบวนการอื่น ๆ คุณภาพของผ้า มีดังนี้ (1) กระบวนการที่มีคุณภาพวงจร (2) การกระบวนการย้อมสีผ้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม (3) ลวดลาย ได้แก่ นาค ต้นสน ดอกไม้ สายน้ำ ลายขอ เป็นต้น (4) การออกแบบเพื่อเพิ่มมูลค่าด้านลวดลาย (5) กระบวนการเตรียมวัตถุดิบ วิธีการทอ การย้อมสี มัดลาย ทั้งนี้จำเป็นต้องใส่ที่มาและสัญลักษณ์ในการสื่อความหมายด้านตำนานและความเชื่อ เพื่อเป็นการเพิ่มมูลค่าและสร้างคุณค่าได้อีกทางหนึ่ง

(2) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ ด้านลวดลายและคำสอนในของจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ได้เลือกชุมชน เขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมด้านโบราณสถาน จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพื้นที่ศึกษา (Case Study) เพื่อให้เห็นภาพรวมของการวิเคราะห์ มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และลวดลายก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพ และเพิ่มมูลค่า เป็นต้น

การสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์จากผ้าขึ้นดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์

(1) การสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้า มีผลผลิตมาแปรสภาพจากลักษณะเดิมไป เป็นกระบวนการผลิตไม่ซับซ้อน อาจเกิดจากการแปรสภาพตามธรรมชาติให้ต่างไปจากเดิมเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค เช่น เครื่องแต่งกาย และ เครื่องประดับทั้งนี้ จำเป็นต้องเป็นสิ่งสร้างแรงดึงดูดแก่ผู้ที่ต้องการ เป็นสำคัญ

(2) ผลิตภัณฑ์ชุมชนกับการบริการเป็นแนวทางช่วยสร้างมูลค่า ด้านความคิดการกระทำสิ่งใหม่ ถือเป็นแนวคิดเชิงกลยุทธ์ที่ทำให้เกิดการแข่งขัน สร้างสรรค์ พัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้นบางครั้งก็เป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของสิ่งที่มีอยู่เดิมไปอย่างสิ้นเชิง เพื่อทำให้สร้างโอกาสทางการตลาดใหม่ๆ เพื่อให้สิ่งที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป นวัตกรรมเป็นสิ่งทีภาคธุรกิจและผู้ประกอบการนิยมนำมาใช้ในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และบริการ

(3) นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ เป็นการปรับปรุงพัฒนาเพื่อให้เกิดสินค้าใหม่ เพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเดิม เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานให้กับสินค้าในการใช้งาน ปรับเปลี่ยนวิธีการใช้งาน

Citation : โยธธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเริง อินทยง และชยันะรินทร์ ทับมะเริง. (2566). “ผ้าขึ้นดินแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>

ให้ง่ายขึ้น ยืดอายุการใช้งานให้ยาวนานกว่าเดิม เพื่อเป็นการสร้างความแตกต่าง นำไปสู่การสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างตรงจุด เพื่อให้ลูกค้าเห็นคุณค่าของสินค้า และยินดีที่จะเสียเงินซื้อสินค้าเหล่านั้น ถึงแม้จะมีราคาสูงขึ้นก็ตาม

(4) นวัตกรรมบริการเป็นการปรับปรุง เพื่อสนองให้ลูกค้าเกิดความพอใจในบริการนั้น ๆ ได้มากที่สุด ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอทางเลือกของการบริการที่หลากหลาย มีความเหมาะสม อำนวยความสะดวกและทำให้ผู้ใช้บริการรู้สึกถึงคุณค่าของบริการนั้น ๆ เครื่องมือที่จะช่วยปรับปรุงผลิตภัณฑ์และบริการเดิมให้ดีขึ้น ไปจนถึงการสร้างสรรค์ให้เกิดสิ่งใหม่ๆ ได้เป็นอย่างดีในยุคนี้ก็คือ การนำเอาเทคโนโลยีมามีส่วนร่วมและปรับใช้ในด้านต่าง ๆ เช่น

(4.1) การสร้างมูลค่าให้กับบริการ เป็นการบริการผู้เข้ามาบริโภคเป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถสร้างมูลค่าได้อีกทางที่สร้างความประทับใจ

(4.2) การสร้างมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ การออกแบบบรรจุภัณฑ์ ให้มีความสวยงามและพัฒนาประสิทธิภาพและสามารถรักษาสินค้าให้มีอายุและระยะเวลาการจำหน่ายได้นานยิ่งขึ้น

นักศึกษาและคณะได้เสนอแนวทางสร้างมูลค่า 5 วิธี ได้แก่ (1) แหล่งวัตถุดิบ เรื่องเล่าให้ ความสำคัญกับที่มาของวัตถุดิบที่นำมาทำเป็นสินค้านั้น ว่าเป็นวัตถุดิบที่ดี มีคุณภาพ (2) กระบวนการผลิตเรื่องเล่าทำให้ลูกค้ารู้สึกว่าการที่กำลังสัมผัสอยู่นั้นกว่าจะได้มาไม่ได้ง่ายต้องผ่าน กระบวนการ ขั้นตอน (3) ผู้ผลิต ผู้ออกแบบเรื่องเล่าให้ความสำคัญกับคนทำต้องเป็นคนทำที่มี ชื่อเสียงจะได้ผลดี (4) ความเชื่อเรื่องเล่า นำความเชื่อมาเป็นจุดขาย เติมพลังทางบวกผู้ครอบครอง (5) อิงประวัติศาสตร์ ความเป็นมา เรื่องเล่า ตำนาน ความเชื่อ นำเอาเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มา อิงทำให้สินค้าดูมีมูลค่าในสายตาคนที่ชอบประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ทุกส่วนงานทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชน ต้องร่วมปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิด สร้างสรรค์เพื่อพัฒนางานให้เกิดคุณภาพในมิติต่าง ๆ เพื่อพัฒนาต่อไปในอนาคต

1.2 ชุมชนพัฒนาทักษะด้านตลาดที่สามารถใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างรายได้และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งที่เป็นทรัพยากรของชุมชนตนเอง

Citation : Siriphaprapagon, Y., Krangrit, S., Inthayong, S. and Tubmarerng, C. (2023). Pha-Sin-Teen-Daeng

Resource that promotes Cultural Tourism Prakhon Chai District Buriram Province. *Journal of Academic Surindra Rajabhat*. 1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasru.2023.25>

1.3 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดบุรีรัมย์ ควรจัดกิจกรรมเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชนในงาน ประเพณีประจำปี เพื่อครอบคลุมการท่องเที่ยวมากขึ้น

1.4 องค์การบริหารส่วนตำบลต้องส่งเสริมและแสวงหาแนวทางการจัดการ เพื่อสร้างความมั่นคงและมั่นใจต่อชุมชน ต้องจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมและมีรายละเอียดของเนื้อหาทำให้สามารถเข้าถึงแหล่งผลิตภัณฑ์ชุมชนในพื้นที่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบในพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อทราบจุดเด่นบกพร่องที่จะนำไปสู่การกำหนดนโยบายพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง (References)

ทรงศักดิ์ ปรารงค์วัฒนากุล. (2536). *ผ้าเอเซียมรดกร่วมทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ร่วมกับสำนักส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เริงฤทธิ์ วัฒนศึกษา. (2533). *การเปลี่ยนแปลงการผลิตผ้าไหม : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตสุขาภิบาลชนบทอำเภอชนบท จังหวัดขอนแก่น*. ปริญญาโทศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ยโสธรา ศิริภาพระภากร, พระสำเร็จ อินทยุง, สุพัตรา วยะสุน, สุทัศน์ ประทุมแก้ว และสุริยา คลังฤทธิ์. (2562). การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวตามเส้นทางแสวงบุญในมิติทางศาสนา : กรณีการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านศาสนา วัดโยธาประสิทธิ์ ตำบลนอกเมือง อำเภอเมืองสุรินทร์จังหวัดสุรินทร์. ในการประชุมวิชาการระดับชาติการท่องเที่ยวและการโรงแรมร่วมสมัย ครั้งที่ 6 “ท่องเที่ยวโรงแรม รวมเสริม รวมสร้าง รวมสมัย”. 6 มิถุนายน 2562. หน้า 278 -286. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ศิริญา หาญไชยชนะ. (2545). *เส้นสายลายใหม่*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ.

ศุภชัย สิงห์ยะบุศย์. (2545). *รูปแบบศิลปะและการจัดการผ้าทอที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งและการพึ่งตนเองของชุมชนท้องถิ่น : ศึกษากรณีผ้าไหมแพรวาสายวัฒนธรรมผู้ไทจังหวัดกาฬสินธุ์*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุริยา คลังฤทธิ์. (2562). *อัตลักษณ์ภูมิปัญญาลวดลายผ้าไหมพื้นเมืองกลุ่มชาติพันธุ์เขมรเมืองสุรินทร์*. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้. 7(1) : 186-188.

Citation : ยโสธรา ศิริภาพระภากร, สุริยา คลังฤทธิ์, สำเร็จ อินทยุง และชยันะรินทร์ ทับมะเรียง. (2566). “ผ้าขึ้นตีนแดง”

ทรัพยากรที่ส่งเสริมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. วารสารราชภัฏสุรินทร์วิชาการ.

1(4) : 53-66; DOI : <https://doi.org/10.14456/jasrru.2023.25>